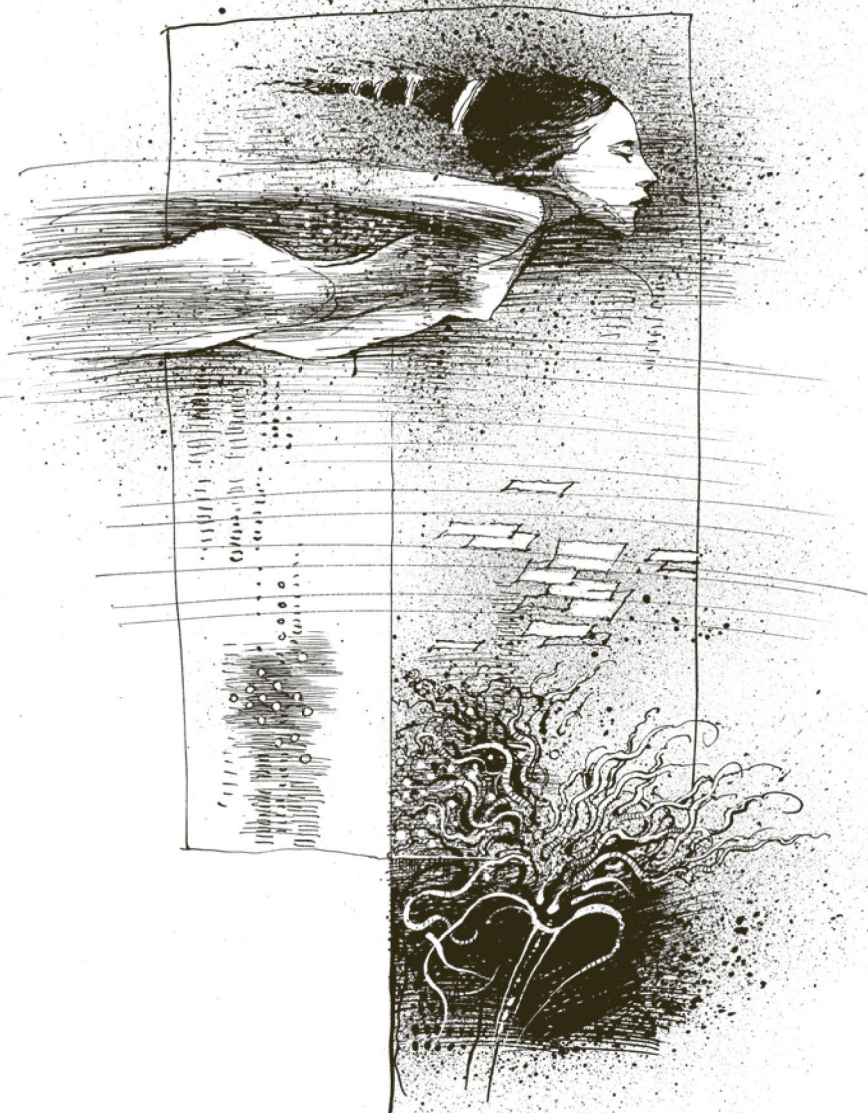

*Iskustva
za uchem*

KUKUČKA ZA UCHOM
Dušan Dušek

Dušan Dušek
*Kukučka
za uchom*

slovar

Text © Dušan Dušek 2025
Illustrations © Stanislav Dusík, dedičia
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART,
spol. s r. o., Bratislava 2025

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-7278-6

Vzťahy potrebujú starostlivý prstoklad.
Gustave Flaubert

Venoval by som mu krátky dokumentárny film, portrét v pohybe, rád by som ho ukázal v najrozličnejších polohách – postojáčky, posediačky, horizontálne, vertikálne, oblečeného aj nahého, ako sa to robí vo filmoch o žirafách alebo o niektorých fosforeskujúcich rybách v morských hĺbinách.

Federico Fellini (o klaunovi Totòovi)

Nech sú spolu trávy a vietor!
Ivan Laučík

TAM A TAM

Prišiel k nám starý pán, zazvonil pri dverách, otvoril som, bez pozdravu vošiel dnu. Na hlave mal klobúk. A tieklo mu z nosa. Zanedbaný, špinavý, vlasy zopnuté do chvosta. Iba v košeli. Vrzgajúce topánky, tuším čierne, obuté bez ponožiek, nohavice s trakmi. Uترل si nos do rukáva košeľe. Vzápätí do druhého. Ako malý chlapec.

Pred časom nám predal francúzsku posteľ. Za tristo korún. Vtedy sme sa dohodli, že mu peniaze pošleme poštou, aby ich náhodou nestratil. Ako povedal. Na adresu: tam a tam. Aby bol úradný doklad.

Teraz si prišiel po peniaze.

No vtedy sa smial: „Vidím, že neviete, kde je tam a tam. Že neviete?“

„Nevieme,“ povedala vtedy moja žena.

„Múzejná ulica, číslo tri.“

Napísal adresu na papierik, odtrhol ho z novín, za uchom mal ceruzku. Teraz si prišiel po peniaze. Ako povedal. Zanedbaný, špinavý, iba v košeli. Bez pozdravu vošiel do bytu.

„Posteľ je veľmi dobrá,“ povedal som.

„Keď je taká dobrá, prečo ste mi neposlali peniaze?“

„Ako to?“

„A poslali?“

„Hneď na druhý deň.“

„Kam?“

„Tam a tam.“

Zasmial som sa. Vytiahol som zo zásuvky kredenca papierik s jeho adresou. Mal som doklad. Dúfal som, že nájdem aj ústrižok z poštovej poukážky, ale ten tam nebol.

„Múzejná ulica, číslo tri.“

„To je zlá adresa.“

„Ale veď ste nám ju vy sám dali.“

„Tam som nikdy nebýval.“

Dopoludnia som behal po meste. Mali sme sa sťahovať. Potvrdenia, výpisy a ostatné nezmysly. Ale nič som nevybavil. Slovom:

otrava. Dvoma slovami: zlý deň. Uťahaný, spotený a poriadne hladný. Sníval som o sprche. Nato prišiel starý pán.

„Najlepšie by bolo spísať zmluvu.“

„O čom?“

„Predsa o posteli.“

„Dobre. Spíšeme.“

„Kúpa, predaj,“ povedal.

„Spíšeme.“

„Aj s adresami.“

„Aj.“

„Mám ju pripravenú.“

„Dobre, dobre.“

„Aby bol úradný doklad.“

Mali sme sa sťahovať. Žena mi priniesla čistý papier, potom ešte jeden, potom ešte kopirák. Dal som ich do písacieho stroja. Predsieň, kuchyňa, vedľa malá izbička, za kúpeľňou izba. Potrebovali sme väčší byt. Posteľ sme už mali.

„Meno,“ povedal som.

Žena sa obzrela.

„Meno.“

Starý pán zmizol. Pod stoličkou ostali len jeho topánky, tuším čierne, celé od blata. Žena bežala do izby za kúpeľňou. Na ruke mi pípli hodinky. Bežal som za ňou. Našli sme ho v posteli. Zakrytý dekou či skôr paplónom, hlava na vankúši, oči zavreté, klobúk stiahnutý do čela. Zrazu sme si uvedomili, že k nám prišiel zomrieť, nešlo o peniaze, ale o posteľ, prišiel zomrieť do vlastnej postele.

Žena sa ho usilovala prebrať, drmala ním, držala mu hlavu v dlaniach. Pomaly otvoril oči, no nebolo jasné, či je to z jeho vôle, alebo z mykania. Opäť ich zavrel. A náhle sa usmial. Stiahol som mu z hlavy klobúk, za uchom mal ceruzku, iba taký konček so zlomenou tuhou. Ovieval som mu tvár, potom som ho zdvihol, ľahké telo, takmer bez váhy. Akoby sa mi scvrkával v náručí.

Z pravej ruky mu vypadol kúsok papiera. Mal ho pripravený. Ako povedal.

Na ňom naša adresa.

PRÁŠKY NA SPANIE

Závozníci vykladali malinovky pred cukrárňou, ktorú už pred rokom zrušili a zbúrali.

Neskôr som sedel v izbe a zrazu som si ani za nič nevedel spomenúť, akú košeľu mám na sebe.

Nespomenul som si.

*

Stalo sa mi to už viac ráz, vždy večer a vždy s tou istou košeľou. Patrila medzi moje obľúbené: flanelová s kockami. Strácal som z nej gombíky tak často, až som začal veriť, že raz stratím aj jej károvaný vzor a ostane celkom biela. Moja žena Zuza povedala, že nedávam pozor, odkiaľ má brať stále nové gombíky? Neviem; boli hnedé a pekne sa leskli, nedali sa ustrážiť. Obviňovala ma, lebo ženy nič také nestrácajú, možno iba vlasy, ale tých je dosť. A čím viac sa mi ich stratilo, tým trápnejšia bola moja vina, každý gombík jedna, nemal mi kto odpustiť. Mal som všelijaké košele, ale táto bola pre mňa najlepšia, nikdy som však nevedel, ktorú som si obliekol a zastrčil za remeň. Rozsvietil som lampu a zase som videl károvanú látku, vyblednutú od dlhého nosenia a prania, na rukáve mi už zase chýbal gombík, znovu som bol na vine: košeľa nikdy, ani gombíky, ba ani cverny.

Popoludní som videl chlapa v károvaných trenírkach, ako pije vodu z vedra na zemi, zohol sa do predklonu a vopchal doň hlavu. Ako kôň. Mal tenučké nohy, mohol to byť boxer, aspoň podľa toho, ako mu trčali z trenírok, chýbajúce cvičky z mäkkej kože som si ľahko domyslel, pavučiny žil a žiliek na lýtkach už mal.

Nič sa nedalo robiť.

Spomenul som si na pavúky, ale vtom zazvonil budík, spustil – a už som ho počul, ako tiká, čo som neznášal.

Možno som aj zahrešil; a možno už bolo ráno, okolo nás suchorili periny.

Spýtal som sa: „Čo to máš na nose?“

Moja žena povedala: „Štipec. Nepoznáš ho? Tvoje ponožky ho poznajú.“

Napoly som ešte spal – a možno aj na trištvrte.

„Čo tu chce ten budík? Zase otravuje!“

„Veď ešte nezvonil. Daj si aj ty štipec.“

Snívalo sa mi, že si dala na nos štipec a že vedľa postele zvonil budík Jozef Ruhla.

„Nedám,“ povedal som. „Nech ten budík zmizne, nech hneď odpáli. Všade sa vopchá – ako smrad.“

A Zuza mi povedala: „Poznáš obrázky z vlasov vo vani po kúpaní?“

Zapchal som si uši.

„Počuješ! Počuješ?“

Moja žena chvíľu počúvala.

„Tiká, nie?“

„Teraz prestal.“

„Adam, voľačo ti poviem. Počúvaš?“

„Spím.“

A ja som mu povedala: „Nespíš. Pravda, nespíš? Pravda, iba dýchaš?“

Obrátil sa k stene a schoval sa pod perinu.

„Prestaň otravovať!“ povedal. „Každú chvíľu začne zvoniť a zase sa nevyspím! Počuješ ho?“

A ja som len povedala: „Adam, Adamko, ešte sa ti o mne sníva?“

Rada by som sa s ním rozprávala, aspoň chvíľu, kým nepôjdem do roboty, ale spal. Počula som, ako dýcha – a potom aj budík, čo sa volal Jožko Ruhla, hoci tikal iba jemne a akosi krotko, akoby sa bál.

„Spíš?“

Napoly som spal.

A Zuza mi povedala: „Keď ma máš viac rád, lepšie mi rozumieš a robíš mi menej bolesti.“

Nato začal zvoniť budík a naliehal, že musíme vstať, zvonil a zvonil, kým som po ňom nebuchol. Čo sa dalo robiť? Spadol zo stolíka, lebo krídla nemal, sklo na ciferníku sa mu rozbilo, ale aspoň stíchol.

„Sviniar,“ povedal som.

A v budíku sa hneď čosi pohlo, akoby si odkašľal – a už znovu tikal.

„Mám vstať z postele a dať ti ešte jednu?“

✱

Mala som tri izby, spolu pätnásť pacientov, sem-tam o jedného menej, sem-tam prázdna posteľ, hneď mi bolo do plaču. Sľúbila som si, že si kúpim šľapky s gumenou podrážkou; kožené veľmi klepkali. Pripomínali mi tikot budíka a Adama. Nemal ho rád, rozbil na ňom sklo – a pritom tikal iba jemne, akoby v každom malom tiknutí ostal aj malý kúsok z jeho jagavého zvonca. Mala som šestku, sedmičku a osmičku.

Otvorila som dvere, oči mi prebehli po posteliach: žili. Štyri posteľe a štyri babky.

„Dobré ráno.“

A jedna hneď začala: „Pani doktorka, pani doktorka!“

V očiach mala ešte viac strachu ako v hlase.

„No čo, babka?“

Ostatné tri sa na mňa usmievali – a ja na štvrtú.

„Aká babka?“

„Ale, pani Hrnková.“

„Nijaká babka!“

Zabudla som: nijaká babka. Pani Hrnková mala na dvoch prstoch štyri zlaté prstene a voľakedy mala tehelňu, vozila sa s mužom na plesy a mala vlastný fiaker, no potom mala už len muža a potom už len prstene, ktoré sa nedali zvliečiť.

„No, čo máte?“

„Pomôžte mi, pomôžte, preboha, pomôžte mi!“

„A čo vám je? No, čo potrebujete?“

„Nič, len mi pomôžte!“

„Ale, pani Hrnková – “

„Stratil sa nám autobus!“

Pani Hrnková bola dáma z fiakra a teraz sa jej stratil autobus.

„Aký autobus?“

„Stál pred domom – “

„Kde?“

„A ráno tam už nebol!“

„Pred akým domom?“

„Doma, pred naším. Rudov autobus!“

„To sa vám len snívalo.“

„Nesnívalo. Dovoľte! Včera tu bola dcéra. Stál pred domom, zať si ho tam nechal, ešte večer, no ráno tam nebol, zrazu zmizol, Rudov autobus!“

Chytila som ju za ruku a pohladkala po vlasoch.

„Ale, pani Hrnková, veď ho nájdu.“

„Nájdu, nájdu, ale nemôžu ho nájsť. Ešte večer tam stál, Rudo prišiel z roboty a nechal ho pekne pred bráňkou – a nič nepočuli, ani motor, nič.“

„Pani Hrnková – “

„Celú noc som nespala.“

Držala som ju za ruku a počítala, oči na hodinkách, rýchly tep: musím jej niečo dať.

„Istotne ho nájdu. Istotne.“

„A keď Ruda zavrú?“

Začala smrkať, na tvári jej vädli vrásky, stalo sa z nej malé dievčatko.

„Nájde sa.“

„Včera tam ešte bol a ráno – “

Stíšila som hlas.

„Istotne ho nájdu, pani Hrnková – “

„Celú noc som nespala.“

„No tak.“

„A Rudo teraz, načo ho len nechal pred tým domom, pani doktorka – “

✱

Stroj klepkal, ja som klepkala, stroj klepkal, ja som klepkala a tak ďalej, a tak ďalej, písací stroj klepkal, ja som klepkala, ja som klepkala.

„Milčíková, rodená Ilavá – “

Stroj klepkal.

„Vdova.“

Ja som klepkala.

„Príčina smrti: embólia arterie pulmonalis.“

Stroj klepkal.

„Išlo o chytľavú chorobu? Nie.“

Ticho som si šepkala.

„Návrh prehliadajúceho lekára: zdravotná pitva.“

Musela som si diktovať.

✱

„Adam, nemala na to právo – koľko som sa s ňou narobila, a ona si zomrie.“

Ležali sme v posteli a dojedali veľké jablko: najprv sme sa doň pustili, každý si raz odhryzol, potom stálo na stolíku a potom ho Zuza dojedla.

„Ja ten budík vyhodím!“

„Vezmi ma k sebe.“

„Pod. Počuješ ho?“

Okolo šuchorili periny a naše vlasy.

„Vyhodím ho a bude!“

Tikot budíka vždy mocnel, kým sa nezmenil na hlasné vyzváňanie v mojej hlave, musel som vždy vstať a niekam ho schovať, rýchlo zabudnúť – a Zuza ho potom našla v rúre sporáka alebo v skrini a niekoľko ráz aj vo vani, zabudnutý pod špinavou bielizňou. Takisto ma trápili aj muchy, ich bzučanie a nárazy do okien, keď im zišlo na um, že vyletia z izby, hoci polovička okna bola otvorená, tlačili sa cez sklo. Nedalo sa nič robiť. Zabíjal som ich novinami a v hlave mi potom vždy šumelo. A znovu som si spomenul na pavúky: ako som koncom leta jedného objavil, najprv iba sieť, natiahnutú medzi kvetom muškátu, rohom stola na balkóne a špinavou topánkou, čo sa tam sušila po daždi – a potom aj pavúka, najlepšieho tkáča, akého som kedy videl. Nosil som mu muchy. Niekedy sa ešte trepali, a kým ich neobalil kuklou z pavučiny, trhali mu sieť, ostali v nej prázdne oká, ale pavúk všetko poplátal a muchy ešte pred zotmením zjedol, aby nabral síl, lebo ráno už mal novú pavučinu a pokojne čakal, čo mu priniesiem. Svietila ako terč a napínala nitky v hocíjakom vánku,

kríž na chrbte pavúka bol stred, rád som sa naňho pozeral. Vždy rýchlo pribehol – a bolo po muche. A vždy v noci si natiahol novú sieť, starú zožral a mal nové vlákno, žil si v raji na slnku, no nakoniec prišla jeseň, kvet muškátu uschol a stonka sa zlomila, pavúk zmizol a s ním všetky jeho sietečky, bolo čoraz chladnejšie, aj menej múch, iba budík žil.

„Trochu sa k tebe pritúlím. Môžem? A vieš, ako nám nedávno zomrel jeden dedko? Bol chorý na srdce, išiel do jedálne, najedol sa, dal si dupľu, vstal od stola a umrel. Adam, bude sa ti o mne snívať?“

„Nemôžem nič robiť. Dám sa do niečoho – a už je všade plno zvukov. Stále niečo otravuje. Videla si ten budík?“

„Mm.“

„Nemá veľkú ručičku. Ale ide. A tiká! Sviniar jeden. Keby už bola sobota a nemusel by tu trčať.“

„Ale v sobotu mám službu.“

„Zase?“

Zúril. Zúril som.

„Zajtra sa k vám nastahujem, umriem a do truhly si rozkážem dať budík!“

Neodpovedala. Neodpovedala som. Plakala. Plakala som.

„Čo je? No, čo je? Čo zas reveš?“

„Idem na svoju polovičku.“

„Počkaj, čo plačeš?“

„Si zlý.“

„Prečo som zlý?“

„Vieš, koľko som sa s ňou natrápila? Po niekoľkých týždňoch sa tak zlepšila, že vládala sama sedieť. A teraz si len tak zomrie – a ty tu táraš hlúposti.“

„Po slovensky: sprostosti.“

Usmiala sa. Usmiala som sa.

„Chceš? Poviem ti básničku.“

„Akú?“

„Chceš?“

„Chcem.“

„Japonskú. Ale odo mňa.“

Zavrel oči. Zavrel som oči.
„Ja som tvoj koník, ktorý ťa miluje.“

✱

Hovorila mi, ako našla pána Plochu, ako naňho volala, ako stáli na chodbe. Pán Plocha. Pán Plocha. Hovorila mi, ako sa chvel od zimy. Hovorila mi, ako sa nesmelo usmieval, starý dedko, dobrák, vyučený dôchodca.

Počuli ste niečo? Počujete?

Hovorila mi, ako počúvala – a nič nepočula.

Nie.

Vidíte – a ja počujem.

Hovorila mi, ako sa jej chcelo kýchnuť.

Nie je vám zima?

Hovorila mi, ako sa na ňu pozrel, ako sklopil oči.

Musím sa trochu prejsť. Stále iba ležím.

Nebudte dlho. Prechladnete.

Hovorila mi, ako odchádzala, ako sa obrátila a ako jej ostal za chrbtom.

Pani doktorka!

Hovorila mi, ako znovu zastala.

Naozaj nič nepočujete?

Hovorila mi, ako sa zasmial.

Nie. Čo mám počuť?

Viete, ja tu na vás čakám.

Na mňa?

Hovorila mi, ako sa jej potili ruky, ako sa jej nikdy predtým nepotili, ako nevedela, čo má robiť.

Na mňa?

Nechcel som o tom hovoriť pred ostatnými, aby si o mne niečo nemysleli. Viete, jednoducho počujem muchy. Zobudím sa a už ich počujem. Lietajú okolo mňa. Viete, počujem ich bzúčať, ale tak jasne, akoby som počul každé ich krídelko osobitne. Pravdaže, nijaké muchy tam nie sú. Nevidím ich, len ich počujem. A teraz je zima. Keby bolo leto, nepoviem. Ale v zime – a muchy? Viete, zimný zvuk je ticho.

Hovorila mi, ako sa utrápene zasmial.

Nemyslíte si teraz o mne nič?

Hovorila mi, ako nevedela, čo má povedať.

Nie, nie.

Myslím, že mi nešibe. A vlastne by som vám to ani nehovoril, keby to bolo iba cez deň, ale teraz už dva dni bzučia okolo mňa aj v noci a nemôžem spať. Chcel by som nejaké prášky na spanie. To sa stratí, viem to. Viete, ja mám plnú hlavu zvukov a mám ich rád.

Ešte aké?

Rušňové, hodinové, búrkové, slepačie, niekedy aj dažďové, vietor, všelijaké, niekedy si ich aj opakujem. Viete, možno aj tie muchy chcú nejakو prežiť dlhú zimu.

Hovorila mi, ako sa jej páčil.

Dobre, pán Plocha, sestrička vám večer niečo dá.

Hovorila mi, ako si vydýchol.

Nezabudnete?

Hovorila mi, ako ostal za ňou, ako jej ďakoval, hovorila mi, ako zahla za roh chodby a klopkala topánkami, ako ich až teraz počula. Hovorila mi, ako si opakovala zvuky, ako sa jej to páčilo, ako jej v hlave kikiríkal kohút, ako jej tam potom odfukoval rušeň, ako počula aj muchy. Hovorila mi, ako na mňa myslela.

Hovorila.

Hovorila som mu.

✱

Šestka a sedmička boli vedľa seba, v sedmičke som mala chlapov, potom bol roh chodby, osmičku som mala za rohom. V jednej ruke som pred sebou niesla tácku, na nej injekciu, ihlu, alkohol a vatú, sestrička mi všetko pripravila, v plášti bolo škrtidlo; druhou som si otvorila.

Štyri babky, štyri posteľe, skoro ako na šestke, pod oknom sa usídlila Babulka.

Hneď ma vítala a volala: „Babulka, babulka, kde si bola tak dlho?“

„Iba tuto vedľa. Môžem si vám sadnúť na posteľ?“

Na stole mala fľašu minerálky a vreckové hodinky, ukradla ich mužovi, rada sa tým chválila. Opatrne som k nim priložila tácku.

„Pozrieme sa na to brucho.“

Odtiahla som paplón – a kým zbadala, čo chcem robiť, vyhrnula som jej nočnú košeľu.

„Čo si sa zbláznila? Daj pokoj!“

„Tak vidíte,“ povedala som. „Je to lepšie. A teraz ukážte ruku.“

Zakryla sa, akoby sa hanbila, nechala si vonku iba ruku a sivý vrkôčik.

„Neukážem!“

„Iba na chvíľu.“

„Aha, babulka, pich, pich!“

„No, dajte sem tú ruku, lebo budem žalovať pani primárke.“

„Ja budem žalovať!“

„A čo?“

„Čo chcem! Au!“

„Bolelo?“

Zohla som jej ruku, mala ostrý lakeť.

„Keď to nevieš, tak to nerob!“

„Zajtra môžete zase vy mňa.“

Vstala som, urobila krok – a už som bola pri susednej posteli.

„A vy, pani Vrecková, ako sa máte?“

Otvorila oči.

„Dobre, nemám sa na čo sťažovať.“

A znovu ich zavrela.

„Babulka, ale ona má veľké starosti, nech ti povie!“ volala Babulka za mojím chrbtom a nedočkavo sa hniedzila na posteli.

„Čo vás trápi?“

Oči sa znovu otvorili.

„No,“ povedala. „Bojím sa, že ma hodia do Dunaja. Počuli ste o tom, že ľudí, čo sú starí a nemajú deti, budú hádzať do Dunaja?“

„Kto vám to povedal?“

„Bola tu švagriná. A ja nechcem zomrieť ako pes.“

„Ale nebojte sa, pani Vrecková, nie je to tak, nehádzu ľudí do Dunaja.“

„Áno, počuli ste? Hlásili to v rádiu? Tak je dobre.“

„Len sa nebojte.“
Pod oknom sa znovu pohniezdila Babulka.
Volala ma: „Babulka!“
„Pospite si,“ povedala som pani Vreckovej.
„Babulka, babulka! Zavolaj mi babulku, že už idem obedovať.
Dobre, babulka? Že Babulka už ide obedovať!“

✱

Podľa hodiniek som vedel, koľkého je v kalendári, mal som na nich dátumovku, každý deň bol ďalší deň. V noci mi zastali. A ráno som na nich našiel nočný čas, budík a ostatné hodinky ich predbehli – a čím dlhšie stáli, tým viac meškali, no mohli by ešte viac, keby išli dozadu. Možno sa aj pohli: možno zastali až o tretej, chvíľu počkali a potom sa malá ručička vrátila späť na dvojku. Natiahol som ich a nastavil podľa svojho vnútorného času, počkal som na znamenie z rádia – a ukázalo sa, že som sa nepomýlil ani o minútu.

A Zuza ma budila: „Adam, vstávaj.“
Nad domom sa vzdalovalo lietadlo.
„Zobuď sa, Adamko, počuješ?“
„Čo?“
„Už je veľa hodín.“
„Veď je nedeľa!“
Spal som na boku, hodil som sa na druhý, v hlave sa mi všetko presypalo, z ucha do ucha.
„Ale sľúbil si mi, že pôjdeme plávať.“
„Čo? Aha.“
Zívol som a prikývol.
„Adam, nezatváraj oči. Vieš, aká som šťastná?“
„Mhm.“
„Pozri sa von oknom.“
„Oknom?“
„Niečo uvidíš!“
Nedalo sa nič robiť, v hlase sa jej prepletali natešené slovíčka, nemohla sa dočkať, kedy vstanem.
Vstal som aj s perinou a rozhrnul som záclony.

Vonku snežilo.

„Vidíš, koľko snehu?“

„Mhm.“

„Nemohla som spať. Od piatej som ležala vedľa teba a nevedela som, čo sa okolo mňa robí. Niečo sa robilo, ale nevedela som čo, len srdiečko mi tak šťastne bilo. A potom som zrazu sama od seba vstala a išla som k oknu. Vidiš, ako padá? Pôjdeme von?“

Perie sa mi pod rukou sypalo dospodu periny.

„Ešte spím.“

„Tebe sa to nepáči?“

„Páči. Všetko biele. Ako v nemocnici.“

Ale nechcel ísť, nemohla som ho prehovoriť, hoci mi ešte večer sľuboval, že pôjdeme, teraz nechcel, až mi slzy vyhrkli. Priložil si čelo na studené sklo. A okolo nás snežilo, nakoniec sme predsa išli, ženské slzy rozpúšťajú tvrdosť v mužskom srdci, nasadli sme na električku – a už sme sa viezli.

„Keď chceš, môžeme sa vrátiť.“

„Ale čoby.“

„Nechce sa ti ísť so mnou?“

„Ale chce.“

„Veď aj ty rád plávaš.“

„Mhm.“

„Tak čo ti je?“

„Nič, nechce sa mi rozprávať.“

Za oknom električky bežal sneh a v ňom zase biely pes, jedna biela sa strácala v druhej, skoro som až videl, ako mu od tepla vlhne srst', tretou bielou bola para. Všetci ľudia fajčili. Spomenul som si na gaštanové fajky a uschnuté vlasy kukuríc, na vysoký rebrík v orechu, kde sme s dvoma kamarátmi mali tajnú skrýšu a úspory na škatuľky mentolových cigariet. Vtom nastúpil opilec, zjavil sa v predných dverách a šťastne sa usmieval, kým sa električka znovu pohla, prešiel k stredným dverám a spokojne vystúpil. Fajčil mentolku. Previezli sme sa o jednu zastávku a museli sme sa vracat' okolo jazera, do ktorého snežilo: tak ticho a tak ochotne sa sneh menil na vodu. Nohy nám vŕzgali. Nedalo sa nič robiť, iba počúvať, najprv iba počúvať. Počúval som. Možno

by to išlo. Pekný zvuk. Čo vŕzga? Sneh, alebo nohy? Topánky. Nájst topánky, čo vŕzgajú, dať ich do poviedky. Vŕzgajú v snehu. Dvojhlasne. Rozprávajú sa. Môj vrzgot sa rozpráva so Zuziným. Dať sa očariť. Pohrať sa. Nájst príbeh. Nezabudnúť, poznačiť si, vrzgot, to slovo. Sneh bez nôh nevŕzga. Vŕzgajúce topánky vo vŕzgajúcom snehu. Dobré. Možno. Nájst príbeh, poviedku, rozmyšľať o tom. Trápiť sa. Ponoriť sa pod vodu. Hľadať, blúdiť s otvorenými očami, po dne, medzi rybami. Medzi bielymi nohami. Odspodu sú biele. Nezabudnúť. Byť lepší k svojej žene.

*

Adam, počuješ ma? Nie si doma, môžem zvoniť, koľko chcem. Teraz som sa vrátila od pani Hrnkovej. Alebo som vykrútila iné číslo? Skúsím ešte raz.

Máta ju ten autobus – a mňa, že nič nechce jesť. Ešte som len vošla, už dvíhala ruky.

Pani doktorka, pani doktorka!

A ja na ňu zhurta: Pani Hrnková!

A ona len zalamuje rukami: Nenašli ho ešte?

Pani Hrnková, musíte jesť, aspoň polievku.

Ale nájdú ho?

A už plače a láme si ruky, nevie, čo má s nimi robiť.

Istotne ho nájdú, len musíte jesť!

A keď Ruda zavrú?

Na inšie sa ani nepýta, stále – a keď Ruda zavrú?

Tu máte!

Musela som zobrať lyžičku a pekne ju krmiť.

Nezavrú ho?

Chuderka stará, čo som mala robiť?

Musíte jesť.

Pravda ho nezavrú?

Pani Hrnková! Už som vám povedala aspoň päť ráz, vy musíte jesť! Slúbili ste mi, že budete, a zatiaľ nejete. Včera ste mi slúbili, že všetko zjete, a raňajok ste sa ani nedotkli.

A naozaj ho nezavrú?

Chuderka stará, čo s ňou urobíš?